

KRANT IN DE KLAS

Eind april vertegenwoordigde Willem Mooijman Moer op de openbare basisschool De Heerd in Leusden. De leerlingen hadden daar, samen met de stichting Krant in de Klas, een persconferentie georganiseerd. De voorzitter van de vereniging De Nederlandse dagbladpers hield een toespraak, maar mooier waren de krantententoonstelling die de hele school vulde en de persconferentie die de leerlingen zelf daarna gaven. Henk van Noordenburg geeft les op De Heerd; we hebben hem gevraagd te beschrijven hoe 't allemaal zo gekomen is. Als vervolg op zijn bijdrage schrijft Willem Mooijman nog verder over kranten in het onderwijs.

Zo'n drie jaar geleden kwam een van de kinderen uit mijn klas (de vierde) met een krantenknipsel op school. Het had te maken met een onderwerp waar we het de dag tevoren over gehad hadden. Het viel me op dat de andere kinderen er redelijk veel belangstelling voor hadden.

De weken daarna gebeurde hetzelfde nog enkele keren, zodat de kinderen al snel op het idee kwamen om geregeld een *krantenkring* te houden. Op een teamvergadering bespraken we wat voor mogelijkheden daarvoor op school waren en of het ook in andere klassen zou kunnen. We besloten dat we deze kring eerst maar 's in mijn klas zouden blijven proberen om te zien waar het toe zou leiden.

De krantenkring, zoals de *leerlingen* die geleidelijk vorm gaven, gaat in het kort als volgt. In de loop van de week komen de verschillende knipsels die de leerlingen meebrengen, aan de prik-

wand te hangen. De kinderen hebben gelegenheid de artikelen te lezen tot aan vrijdag. Dan kiest de groep één artikel dat het interessantst lijkt. Het kind dat dit artikel heeft meegebracht, leest het aan de klas voor. Daarna bespreken we het. Vragen die ik tijdens het kringgesprek stel, bijvoorbeeld: Wat vind je ervan? Wat zou je doen als je die meneer/mevrouw was? Hoe zou je dit probleem kunnen oplossen? Etc., etc., etc.

Maar zo makkelijk als hierboven verliep het niet altijd. Al tijdens de eerste kring hadden de kinderen enorm veel moeite met de vele moeilijke woorden en de soms onbegrijpelijke zinnen. Toen ik vroeg wat we daaraan zouden moeten doen, kwamen antwoorden als: 'Naar de krant schrijven' en 'Er moet een kinderkrant komen'.

Op zich prachtige ideeën, maar op korte termijn viel er geen oplossing te verwachten. We zouden er dus zelf ook iets aan moeten doen. We beslo-

ten dit: het betreffende kind zou het artikel donderdags mee naar huis nemen of op school tijd krijgen om met een woordenboek de moeilijke woorden te laten verklaren en onoverkomelijke zinnen door mij of de ouders uit te laten leggen. Vrijdags kan het kind het artikel dan beter uitlegen. Tot op heden verloopt de wekelijkse krantenkring op deze manier.

Naar de werkgroep

Na een paar maanden vond ik dat de kring dreigde te verzanden in sensatie. Ongelukken en allerlei vormen van geweld (heel erge dingen) werden altijd gekozen, terwijl er natuurlijk nog allerlei andere onderwerpen zijn. Ik wilde daar wat aan doen. Bovendien speelde in mijn achterhoofd het idee dat ik op een of andere manier een aanzet wou maken voor het kritisch lezen van de krant. Die doelstelling haal je niet makkelijk op de lagere school, maar een begin leek me toch wel mogelijk.

Ook dat bespraken we in het team. Het leek ons een goed idee, maar we zagen geen kans om zo'n leergang te ontwikkelen. Daarom hebben we toen (twee jaar geleden) contact opgenomen met de stichting *Krant in de Klas*. Enige tijd later kwam Gerard Berlijn van die stichting op school de problemen bespreken. Hij zei ook dat hij een werkgroep bij elkaar aan het zoeken was voor het lager onderwijs.

Een andere werkgroep had al lesmateriaal vervaardigd voor het vervolgonderwijs en er bleek in den lande op lagere scholen erg veel belangstelling te bestaan om ook zoiets voor deze kinderen te maken. Ik kwam in de werkgroep.

Het was een heel gemengd gezelschap. Er waren vertegenwoordigers van PA's (neerlandici), van diverse lagere scholen (verschillende types, zowel traditioneel klassiek als jenaplan), terwijl er ook twee vertegenwoordigers van het lbo waren. De eerste bijeenkomsten waren gelukkig geen eindeloze discussies over doelstellingen, maar het werd ons wel duidelijk dat we lesmateriaal moesten maken dat voor alle schooltypes bruikbaar was, niet voor maar een paar soorten.

Toen zijn we de gebruiksmogelijkheden van de krant gaan ordenen. We zijn gekomen tot de volgende:

- A het kritisch leren lezen van de krant als onderwijsdoel
- B een project rond de krant

C de krant als actueel leermiddel bij verschillende vakken

D de krant als bron van actuele informatie.

In de loop van onze bijeenkomsten bleek steeds meer dat je de krant op allerlei manieren heel goed kan inpassen in de les en dat hij bovendien erg kan motiveren. Onderdelen die ons niet bevielen, schraptten we of we probeerden ze elders nog eens.

Een aanvullend boek

Het boek dat uiteindelijk ontstaan is, is geenszins een vervanging van bestaande methoden, maar eerder een aanvulling erop. We hebben er honderden ideeën en suggesties in bijeengebracht om in de bovenbouw van het lager onderwijs met de krant te werken. Het zijn allemaal voorbeelden. Het is zeker niet onze bedoeling dat de collega's die voorbeelden klakkeloos overnemen. Je zal steeds de suggesties in het boek moeten 'vertalen' naar je eigen klassesituatie.

Een persconferentie en een project

Om het lesmateriaal 'wereldkundig' te maken, hebben we toen besloten dat de kinderen van mijn school een persconferentie zouden geven. Daarvoor moesten ze natuurlijk behoorlijk op de hoogte zijn van de mogelijkheden die het boek biedt. Twee weken lang is de hele school met de krant bezig geweest, ook de kleuteronderbouw. Het is duidelijk dat er voor de kleuters minder mogelijkheden zijn, maar wij zijn nou eenmaal gewend dat we projecten voor de *hele* school organiseren.

In die twee weken zijn alle vier de onderdelen (althans in de bovenbouw) uitgebreid aan de orde gekomen. Voor enkele onderdelen was de tijd te kort, maar daar zijn we dan ook ná de persconferentie mee doorgegaan.

De kinderen hebben er met plezier aan gewerkt. Op de persconferentie bleek ook duidelijk dat de meeste kinderen na deze periode de krant meer en anders lezen en dat lijkt me voor de Nederlandse Dagbladpers best wel aardig om te horen. Het meeste lesmateriaal was voor de verschillende klassen zeer goed bruikbaar, hoewel ik erbij moet zeggen dat sommige suggesties (bijvoorbeeld die voor rekenen) me wat te ver gezocht lijken. Maar al spoedig werd duidelijk dat het heel makkelijk is om zelf voorbeelden uit de krant te halen wan-

Meisje (8) aangereden

AMERSFOORT — De achttjarige J. T. B. uit Amersfoort moest gistermiddag naar het ziekenhuis worden gebracht nadat zij was aangereden door een personenauto.

Het meisje liep op de Bisschopsweg en wilde deze oversteken. Bij het oversteken werd zij aangereden door C. N. (21), die onder invloed de wagen bestuurde.

De politie heeft de man een rijverbod van zes uur opgelegd.

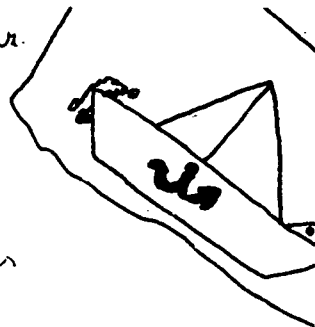
Loas bij ons de krantenkring gaat

De kinderen mochten vragen stellen over het stukje uit de krant. De mensen van de krant schrijven meestal alleen de voor letters van de man of de vrouw die het gedaan heeft, want anders wordt die er voor uit geschoden en dat is dan natuurlijk niet leuk.

We zijn tot de conclusie gekomen dat het meisje wat beter uit moet kijken, ze kan er niets aan doen, ze is ook nog erg jong en ze kan nog niet 100% uitkijken. Wat ons betreft, mag de man ook wat minder drinken. Het is heel verstandig wanneer je ouders een feest hebben dat ze afspreken wie er dan rijdt want dan kan de gene die niet rijdt wat meer drinken. Wij vinden ook dat de mensen wat minder alcohol moeten gebruiken. Dat zijn niet zeggen dat de mensen geen alcohol meer mogen gebruiken. Wij begrijpen ook best dat het lekker is om een glaasje te nemen. Het gaat en dronken auto rijden doen. Hij/rij gaat b.v. slingeren over de weg, of heel hard rijden. Dat is heel gevaarlijk. Zo rij je maar weer. Als je te veel drank gebruikt kan je er ook dood aan gaan. Dat is natuurlijk niet leuk. Doornaal van dit ongeluk is dat die man te veel gedronken heeft. Het ergste is: die man die dronken is veroorzaakt ongelukken. Hij rijdt iemand aan, die iemand heeft wat, en die man heeft zelf niets. Of ze hebben allebei niets, twee wat. Het heeft wel is natuurlijk dat ze allebei niets hadden. Maar dat is helaas niet gebeurd.

Geschreven door: Daniëlle de Roo klas 4 Daniels Schubert.

^{nee nee}
 Het is weer lente. de tulpen, krokussen enz.
 Je kunt het ook aan het weer voelen want
 de zon schijnt weer.
 Over een poosje komen er weer groenen
 bladeren aan de bomen.
 En er worden weer kinderen en lammetjes
 geboren.

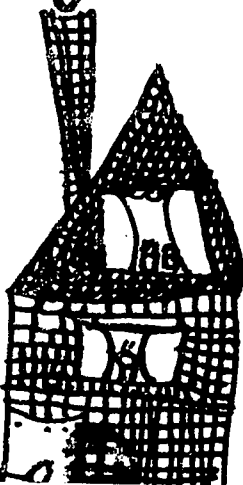
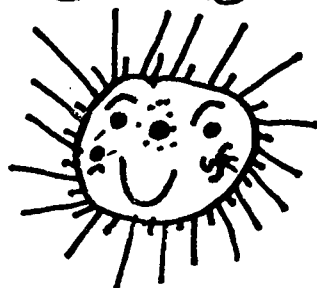

Einde !.

Mariette klas 3

monique
 grote klas 3

neer je de krant een paar keer als leermiddel hebt gebruikt. Als je eenmaal aan deze werkwijze gewend bent, blijkt de krant dagelijks boordevol te staan met artikelen die je voor allerlei vakgebieden kan gebruiken.

Nu, enkele maanden later, is de krant als leermiddel eigenlijk de gewoonste zaak van de wereld ge-

worden en gebruiken we hem als aanvulling bij de methodes.

Op het ogenblik proberen de kinderen naar aanleiding van nieuw aangeboden leerstof zelf lessen te maken met behulp van krante-artikelen. Hoe de resultaten daarvan zullen zijn en waar dat heen zal leiden, moet de toekomst ons leren.

Willem Mooijman

NOG MEER KRANTEN IN DE KLAS

Waarom zou je kranten in de klas halen? In ieder geval omdat kranten (meestal) gratis materiaal leveren voor wandversieringen, verkleedingen, proppen, poppenvulling, illustratie en verhaaltjes, bijvoorbeeld. Verder omdat kranten je een kijk op de wereld willen geven en het geen kwaad kan om op school 's te kijken hoe die kijk gericht wordt. Niet alleen kranten maar ook tijdschriften, niet alleen de krant op de lagere school, maar ook elders in het onderwijs. Daar gaat dit stuk over.

De stichting *Krant in de Klas* (KIK) bestaat sinds januari 1976 en heeft nu vier boeken en een aantal kranten en brochures uitgegeven. Het doel van KIK is: 'het helpen ontwikkelen van de vaardigheid tot lezen en hanteren van het dagblad bij leerlingen van 10 tot 18 jaar'. Dat is houterig Nederlands, maar dat kan KIK niet helpen. KIK is een geesteskindje van de Vereniging De Nederlandse Dagbladpers en al bestaat het bestuur uit '5 vertegenwoordigers uit dagbladland en 5 vertegenwoordigers van het onderwijsveld', dan zal de doelstelling toch wel bedacht zijn door het bestuur van De Nederlandse Dagbladpers, en dat is geen vereniging van schrijvers maar van directeurs.

De directies van de kranten hebben er natuurlijk wel wat voor over om een ingang te krijgen op school. Daar zitten hun toekomstige klantjes. Wie er vies van is om gebruik te maken van hun aanbiedingen, moet wel bedenken dat zijn leerlingen de tegenwoordige klantjes zijn van de uitgevers van dure schoolboeken. Het gaat erom *wat* ze aan te bieden hebben. Een leuke bijkomstigheid is dan al dat er in het colofon van de KIK-uitgaven staat: Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd. Kom daar 's om bij een schoolboek! Ik noem nu eerst de uitgaven van KIK en besteed daarna wat meer aandacht aan de laatste uitgave, die voor het lager onderwijs.

Voor *Nederlands mavo/lbo* zijn er twee docentenboeken (een voor klassen 1 en 2, een voor 3 en 4) met lesideeën en achtergrondgegevens. Bij de docentenboeken horen leerlingenboeken. Een klasepakket kost voor 25 leerlingenboeken en een docentenboek f 96,15. Voor dat geld krijg je ook nog twee weken vijf verschillende dagbladen in tweevoud toegestuurd en kan je een videoband over het maken van een krant lenen.

Voor *maatschappijleer mavo/havo/vwo* is er net zo'n set, voor dezelfde prijs.

De docentenboeken kan je ook los kopen. Dan kosten ze f 30,90 per stuk. Al het leerlingenmateriaal zit daar ook in, dus dat kan je zelf vermenigvuldigen als je dat goedkoper kan. En kranten zijn er zat, als 't eenmaal loopt.

De boeken voor *Nederlands* vind ik vaak erg schools. Er komen bijvoorbeeld nogal wat invuloefeningen in voor die de leraar kan maken door bepaalde woorden of letters weg te lakken uit een kranteknipset. Zo staan er meer ideeën in die niets te maken hebben met het verschijnsel krant, maar hoogstens met een manier om aan (soms) goedkoop lesmateriaal te komen.

De bundel voor *maatschappijleer* is veel aardiger en biedt veel mogelijkheden om thematisch te werken.

Bij de docentenboeken worden gratis brochures meegeleverd met achtergrond over fotografie, ad-